

Met het oog op de gemeenteraadsverkiezingen van volgend jaar is voor de lokale afdelingen van politieke partijen de zoektocht naar mensen die zich als raadslid willen inzetten voor hun gemeente begonnen. Daar komt een hoop bij kijken. Raadsleden nemen besluiten over veel dingen die inwoners direct raken. Ze kunnen dan kwetsbaar worden voor druk van buitenaf of voor groepen met verkeerde bedoelingen. Het is daarom belangrijk dat ze bestand zijn tegen dergelijke druk.

Maar hoe kun je daar 'aan de voorkant' op werven? Hoe borg je thema's als integriteit en weerbaarheid in je selectieprocedure? Er zijn verschillende tools, tips en suggesties die hierbij behulpzaam kunnen zijn. Deze special van de Nieuwsbrief Weerbaar Bestuur biedt een overzicht.

Deze (en meer) informatie is ook te vinden op [Integriteit en weerbaarheid richting de gemeenteraadsverkiezingen van 2026](#).

Hier vindt u bijvoorbeeld ook een filmpje met o.a. Commissaris van de Koning Emilie Roemer naar aanleiding van recente bijeenkomsten over dit thema in Limburg.

Handreiking Integriteitstoetsing

Bij het werven van kandidaat-raadsleden is het dus van belang dat er aandacht is voor thema's als integriteit en weerbaarheid. De [Handreiking integriteitstoetsing van kandidaten voor decentrale politieke partijen](#) bevat een overzicht van informatie die relevant is bij het werven van kandidaat-politici die van onbesproken gedrag zijn, inclusief negen praktische tools. Bij deze Handreiking hoort ook een [korte animatie](#) en een [factsheet](#) waarin de negen tools afzonderlijk zijn samengevat. De Handreiking is onderdeel van het bredere [Handboek Integriteit voor politieke ambtsdragers van decentrale overheden](#).

Weerbaarheidscheck politieke partijen

In aanvulling op de Handreiking integriteitstoetsing is er ook de [weerbaarheidscheck](#) speciaal voor politieke partijen. Deze is specifiek gericht op de netwerken van kandidaat-raadsleden en de risico's die er zijn op het moment dat iemand daadwerkelijk actief wordt in de politiek. De weerbaarheidscheck bevat een kant-en-klare gespreksleidraad voor kandidaat-raadsleden en kandidaat-wethouders. In een [korte instructievideo](#) wordt nader duiding gegeven aan deze weerbaarheidscheck.

Aandacht voor integriteit in de praktijk

Het kan een uitdaging zijn om op zoek te gaan naar gemotiveerde kandidaten en daarbij ook oog te hebben voor hun integriteit en weerbaarheid. [Burgemeester Han Weber van de gemeente Zuidplas](#) besteedt hier in aanloop naar de verkiezingen veel aandacht aan. Hij adviseert politieke partijen wat ze kunnen doen om weerbare mensen binnen te halen. Ook buiten verkiezingstijd zet hij zich in om integriteit in zijn gemeente op de radar te houden.

Behulpzame tips en trainingen van netwerkpartners

Op weg naar de verkiezingen in 2026 biedt het Kennispunt Lokale Politieke Partijen een [leerlijn voor lokale partijen](#). Onderdeel daarvan is bijvoorbeeld de [training voor kandidaatstellingscommissies](#) over het selecteren van sterke kandidaten en het voeren van lastige gesprekken. Ook komen concrete handvatten om integriteit en weerbaarheid bespreekbaar te maken voorbij. Daarnaast organiseert het Kennispunt door het hele land ook zogenaamde [Raadsleden Academies](#) voor leden van lokale politieke partijen die zicht hebben op een verkiesbare plek. Bedoeld voor kandidaten om zich goed voor te bereiden op het raadswerk.

Kijk breed

De training [Selecteren zonder vooroordelen](#) kan ook relevant zijn voor kandidaatstellingscommissies. Vaak zijn we op zoek naar een 'klik' met een kandidaat. Maar is dat ook de beste match? Door (onbewuste) vooroordelen kunnen mensen uitgesloten worden waardoor de beste kandidaat niet op de juiste plek belandt. Dat laatste geldt misschien ook wel voor mensen met een fysieke of andere beperking. Zij kunnen net als ieder ander prima geschikt zijn om als raadslid te functioneren. Heeft u personen in uw netwerk die een beperking hebben en die overwegen om politiek actief te worden? Wijs ze dan vooral op het [Diversiteitsplein](#), een online platform waarop mensen met een beperking die politieke ambities hebben elkaar kunnen ontmoeten en tips kunnen uitwisselen.

Verklaring omtrent het gedrag (VOG)

Wanneer er kandidaat-raadsleden gevonden zijn, is het raadzaam om voor hen een Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) op te vragen. De VOG is een verklaring waaruit blijkt dat het strafrechtelijke gedrag van een kandidaat in het verleden geen bezwaar vormt voor de kandidaatstelling als raadslid. Justis, de screeningsautoriteit van het ministerie van Justitie en Veiligheid, is verantwoordelijk voor het verstrekken van de VOG. Het proces van de aanvraag voor een VOG dient in ieder geval afgerond te zijn vóór de dag van kandidaatstelling, deze vindt plaats zes weken voor de dag van de gemeenteraadsverkiezingen. Meer informatie over de [VOG en het in gang zetten van een aanvraag voor kandidaat-raadsleden](#) is te vinden op de site van Justis.

Contact

Heeft u vragen naar aanleiding van bovenstaande? Mail dan naar info.openbaarbestuur@minbzk.nl.

Website

Wist u dat het Netwerk Weerbaar Bestuur ook een [eigen website](#) heeft? Hier vindt u het aanbod van het Netwerk overzichtelijk bij elkaar, [uitgesplitst naar de doelgroepen bestuurders, volksvertegenwoordigers en ambtelijke organisatie](#).

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.